
projekt BEZPEČNÝ FILM

Problematika bezpečnosti práce a implementace
opatření v oblasti pojištění při projektech ČT

vypracoval
MgA. Tomáš Pak
(katedra produkce FAMU)

Projekt „Bezpečný film“

Projekt Bezpečný film vznikl na katedře produkce FAMU v roce 2019. Cílem projektu je změna zvyklostí a zavedení nových pravidel v oblasti předcházení škodám v rámci štábů. Důraz je kladen zejména na bezpečnost práce a sjednocení standardů pojištění a odpovědností mezi jednotlivými členy štábu při AV tvorbě.

Projekt podporují: FTV Prima, spol. s r.o., Asociace producentů v audiovizí, z.s., Herecká asociace, Asociace českých kameramanů z.s., Evropský Institut Bezpečnosti filmových projektů, z.ú. Akademie múzických umění v Praze katedra produkce, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně katedra multimediálních komunikací, VŠB Technická univerzita Ostrava fakulta bezpečnostního inženýrství a další.

Právní rámec.

Sdělením Evropské komise č. 2022/C374/02 ze dne 30.9.2022 byl stanoven nový výklad týkající se sdružování osob samostatně výdělečně činných za účelem kolektivního vyjednávání s cílem dosažení rovných podmínek s postavením pracovníků v zaměstnaneckém poměru.

Problematické části smluvních vztahů a dosavadních zvyklostí při spolupráci osob v postavení autorů, OSVČ a ČT.

Jako problematické se jeví nedodržování ustanovení zákona 309/2006 Sb. §12 a zákona 262/2006 Sb. Zákoník práce §101 a dalších při výrobě AV děl zejména z důvodu přetěžování OSVČ neúměrně dlouhými frekvencemi. Tato situace vede k nadměrné únavě a neúměrnému riziku pracovních úrazů a zdravotním rizikům osob podílejících se na AV výrobě v postavení OSVČ a nerovnosti s postavením osob v pozici zaměstnance. Doba odpočinku je nezbytnou součástí **prevence pracovních úrazů** a dle názoru AČK a dalších odborových organizací je nezbytné postupovat v této věci dle § 77 zákona 262/2006 Sb., když postavení OSVČ a zaměstnanců je dle výše uvedeného výkladu Evropské komise obdobné. Je třeba upozornit, že dle Národní soustavy povolání Ministerstva práce a sociálních věcí ČR je za dohled nad dodržováním pracovního zákoníku a bezpečnosti práce během výroby odpovědný Vedoucí výroby audiovizuálního díla, tedy tato odpovědnost spadá na ČT.

Podle názoru AČK není vhodné ponechat ve věci prevence pracovních úrazů, s ohledem na odpovědnost, jaká na ČT v této věci leží „dohodě“ mezi vedoucím výroby (výkonným produkčním) a jednotlivými členy štábů. Ty se v pozici autora, resp. OSVČ nacházejí v nerovném postavení a jsou navíc vázáni Smlouvou o vytvoření obrazové složky audiovizuálního díla a poskytnutí licence, resp. Smlouvou o provedení činnosti, jež však tento problém neřeší.

Problematika části smluvních vztahů týkající se odpovědnosti za škodu a pojištění.

Dalším z problematických bodů při spolupráci mezi členy AČK a Českou televizí jsou nejasně stanovené povinnosti odpovědnosti za škodu a na to navázané smluvní povinnosti v rámci Smlouvy o vytvoření obrazové složky audiovizuálního díla a poskytnutí licence a dále Smlouvy o provedení činnosti (dále jen smlouvy).

Ustanovení sjednáváná v rámci smluv jsou nejasná a smluvně požadované pojištění nemůže zajistit úhradu významné části možných škodných událostí. Dále z ustanovení v rámci Smlouvy o provedení činnosti článek III. odst. 3. a 7. není zřejmé, v jaké šíři má být pojištění uzavřeno a zda prohlášení Čl.III odst. 7 (Smlouva o provedení činnosti) zahrnuje i případné pojištění subdodavatele.

Pojištění odpovědnosti za škodu, z hlediska možných pojistných rizik vyplývajících z hmotné odpovědnosti za zapůjčené věci, nekryje pojistná rizika plynoucí z přepravy, krádeže případně loupeže. Navíc pojištění odpovědnosti obvykle kryje cenu „časovou“, tedy z hlediska elektroniky a zejména objektivů nebude plnění z takové pojistky dostatečné.

Je třeba upozornit, že osoba hmotně zodpovědná za svěřenou techniku (v pozici hlavního kameramana resp. asistenta kamery atd.) nemá možnost po celou dobu trvání její odpovědnosti vykonávat dohled nad svěřeným majetkem. Nedochozí k předávání a přejímání svěřeného majetku a osobě hmotně zodpovědné obvykle ani není sdělena hodnota majetku za kterou dle v.u. smluvních vztahů ručí. Stejně tak nemá osoba zodpovědná vliv na dodržování případných podmínek vlastní pojistné smlouvy kupříkladu při skladování případně přepravě techniky.

Dále nejsou ve smlouvě stanoveny pojistné limity pro požadované pojištění. Ty se však mohou zásadně lišit dle typu projektů od desítek tisíc po desítky milionů korun. Takové pojištění je na úrovni OSVČ v podstatě neřešitelné resp. zcela neekonomické.

Model přenesení odpovědnosti při AV tvorbě na jednotlivé členy štábu a zajištění náhrady škod z jejich vlastních pojistek je modelem dávno překonaným. V rámci výše uvedeného projektu Bezpečný film vznikl dostupný pojistný program, který v.u. problémy řeší a dnes je pro AV produkci většinou využíván.

Vzhledem k tomu, že majetek ČT, jak z výše uvedeného plyne, není dostatečně ochráněn, ustanovení smluvních vztahů jsou v dané textaci nevhodná a neúčinná, a navíc dochází k značně nerovnému postavení když na členy AČK je přenášena odpovědnost, které nemohou dostát ani se proti škodám účinně pojistit doporučujeme zahájení diskuze na toto téma, když jsme připraveni předložit návrh řešení.

Není naším cílem zcela se zřeknout odpovědnosti našich členů, ale jasně definovat nové zvyklosti v oblasti předcházení škodám tak, aby bylo každému členu štábu zřejmé v jakém rozsahu za škodu ručí a tedy umožnit mu sjednat skutečně účinnou pojistku. Stejně tak předcházet nebezpečí pracovních úrazů a zajistit tak nezbytnou míru jistoty při výkonu profese našich členů.